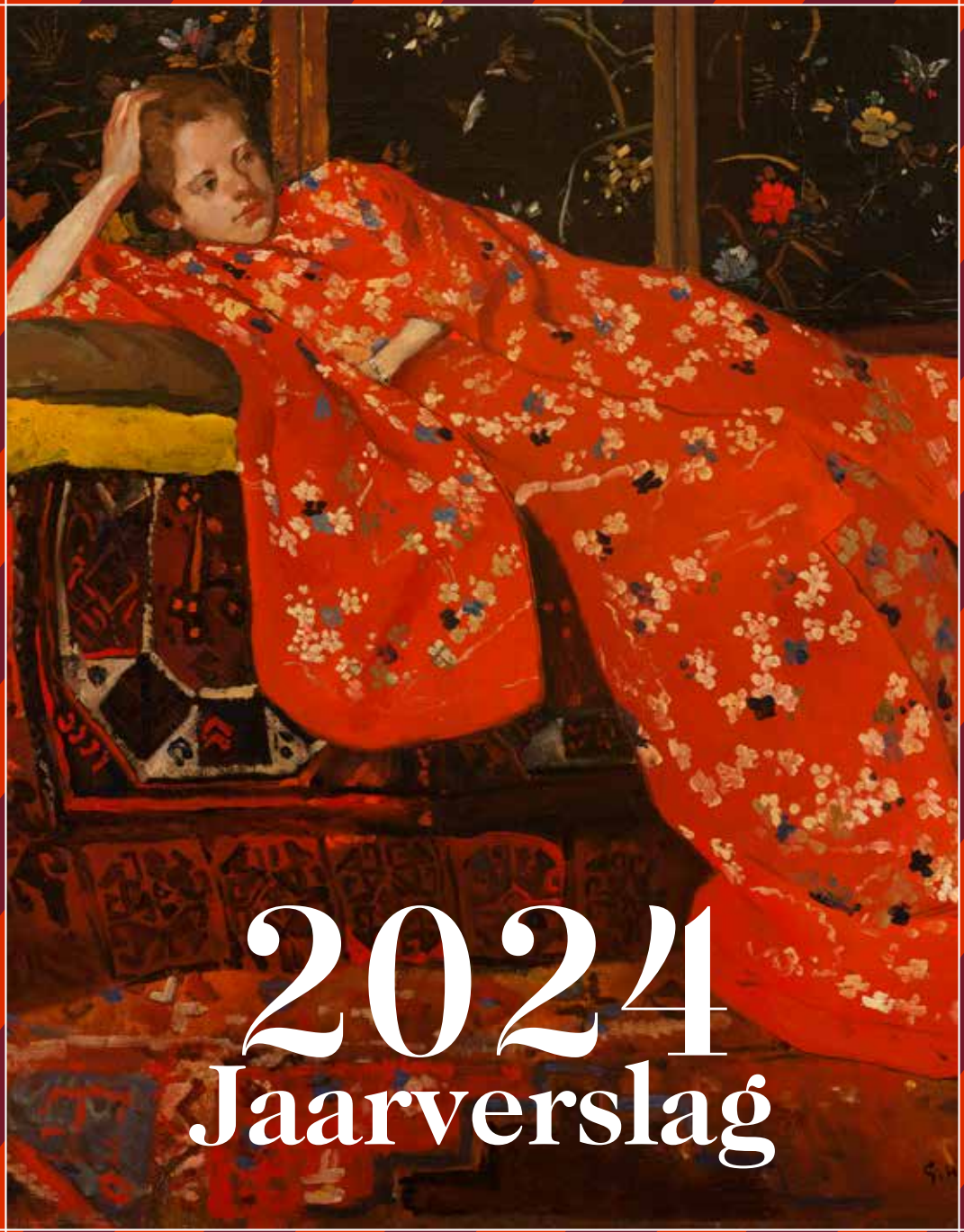

2024 Jaarverslag

SINGER LAREN

FOTO: PETER TIJHUIS

1. Missie en waarden

MARTIN BORGORD (1869-1935), PORTRET VAN MEVROUW ANNA SINGER-BRUGH (1873-1962), CIRCA 1905, OLIEVERF OP DOEK, SINGER LAREN, AANKOOP UIT PARTICULIER BEZIT 2015

MISSIE SINGER LAREN

Bij Singer Laren staat het delen van de liefde voor de kunsten centraal. Met een aantrekkelijk tentoonstellingsbeleid, een prachtige beeldentuin en in het theater een breed aanbod aan podiumkunsten nodigt Singer Laren iedereen uit om op een ontspannen en inspirerende manier kennis te maken met de rijke wereld van kunst en cultuur.

Singer Laren ontstaat in het kunstenaarsdorp Laren, waar rond 1900 de belangrijkste ontwikkelingen in de Nederlandse kunstgeschiedenis plaatsvinden. Door de schilderachtigheid van het dorp en het onbedorven landschap aangetrokken, komen de Nederlandse impressionisten en iets later de modernisten naar Laren. Hun schilderijen trekken ook internationaal de aandacht en vormen voor het Amerikaanse echtpaar Anna en William Singer de aanleiding om naar Laren te komen.

Het echtpaar Singer heeft met hun kunstcollectie, de monumentale villa, de concertzaal, het museum en de beeldentuin de basis gelegd voor wat nu een open huis is: een plek waar kunst toegankelijk is en mensen verbindt.

MERKWAARDEN

Onze merkwaarden geven richting en sturing aan alles wat we doen. We zijn **betrouwbaar** en **geworteld,** met respect voor onze geschiedenis en een duidelijke positie als culturele bestemming. Tegelijkertijd is Singer **levendig, persoonlijk** en **verrassend** – er is altijd iets te beleven, of je nu een tentoonstelling bezoekt, een theatervoorstelling bijwoont, door de beeldentuin wandelt of geniet van een kop koffie in ons café. Wij creëren een dynamische omgeving waarin kunst en cultuur floreren en bezoekers steeds opnieuw worden geraakt en geïnspireerd. Een geluksmomentje beleven. Onze persoonlijke benadering maakt dat iedereen zich welkom en gezien voelt.

FOTO: NIENKE ELENBAAS

2. Directie-verslag

SINGER LAREN IN BEWEGING: VAN SUCCES NAAR DUURZAAM GROEI

Na twee jaren van opeenvolgende bezoekersrecords zijn we sterk op zoek naar 'het nieuwe normaal'. De jaren van investeren in gebouw, collectie en tentoonstellingsbeleid lijken te worden beloond met publieke aandacht. Ook in 2024 vinden meer bezoekers ons dan ooit tevoren. Het museumbezoek overschrijdt het magische getal van 300.000. In combinatie met ons theater, evenementen, openbare beeldentuin, winkel en horeca hebben in totaal zo'n 360.000 bezoekers in 2024 kennisgemaakt met het veelzijdige culturele aanbod van Singer Laren.

Uit de landelijke museumbenchmark blijkt dat, buiten de drie grootste steden, geen enkel beeldend kunstmuseum in het afgelopen jaar hogere bezoekersaantallen heeft behaald. Een indrukwekkende prestatie van een museum dat zich op onderdelen als publieke middelen, collectie en aantal museumzalen bescheiden moet opstellen. Juist deze benchmark leert ons dat de zoektocht naar 'het nieuwe normaal' nog lang niet afgerond is.

De nieuwe ervaringen leren ons beter om te gaan met de drukte. Het parkeerterrein heeft inmiddels een blauwe zone voor een betere doorstroming en op drukke dagen kunnen we gebruik maken van een aanpalend parkeergebied. Ook de tijdsloten helpen om de drukte beheersbaar te houden voor de bezoeker en voor onze medewerkers.

Het veelzijdige museumprogramma biedt onze bezoekers veel aantrekkelijks. Het jaar begint meteen succesvol met de tentoonstelling *Frisse Wind*. Ook de grote overzichtstentoonstelling van schilderbeest Breitner kan zich in grote publieke belangstelling verheugen. De verrassing blijkt echter de spannende hedendaagse kunstenaar Levi van Veluw. De kenner van zijn werk en liefhebber van hedendaagse kunst is vooral getroffen door de schoonheid van Singer Laren, terwijl onze vaste bezoekers kennis maken met het talent van Van Veluw en hedendaagse kunst.
Die lijn zetten we vanaf september door als we Hans den Hartog Jager vragen om uit drie toonaangevende privéverzamelingen kunstwerken te selecteren om zo zijn wereld aan het publiek te tonen: de tentoonstelling *My World*.

Bezoekersrecords zijn natuurlijk nooit een doel op zich. Zoveel mogelijk mensen laten genieten van ons culturele aanbod vertaalt zich ook in het actief aantrekken van mensen die om verschillende redenen een afstand tot Singer Laren voelen. We hebben de afgelopen jaren voor verschillende groepen bijzondere programma's ontwikkeld en aangeboden.

In 2024 is begonnen met een nieuw programma, speciaal gericht op jongeren. Eind augustus is de eerste *Dynamic Art Night*. Inhoudelijk staat dit programma als een huis en we hebben ons gecommitteerd om dit project verder uit te rollen zodat nog meer jongeren zich bij Singer thuis gaan voelen.

EEN MEEGROEIENDE ORGANISATIE

Met de groei van de bezoekersaantallen in de afgelopen jaren groeit de organisatie vanzelfsprekend mee. Het brengt de installatie van een ondernemingsraad met zich mee. Dit jaar is onder medewerkers door een daarvoor ingeschakeld extern bureau een tevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dat onderzoek geven ons waardevolle informatie over breed gedragen verbeterpunten.

Ook zijn we dit jaar echt aan de slag gegaan om Villa de Wilde Zwanen verder te verduurzamen. Een luchtbehandelingsinstallatie zorgt nu voor een aangenaam werkklimaat. Vacuüm monumentenglas maakt dat we dit klimaat ook op een duurzame manier kunnen handhaven. Tot slot krijgt de erker richting de tuin een professionele opknapbeurt.

Na de jaren waarin we de museumcollectie belangrijk hebben kunnen uitbreiden, is het afgelopen jaar aangegrepen om de hele collectie opnieuw te waarderen. Dit is een tijdrovend en zorgvuldig proces dat ons beter inzicht geeft in de kwaliteit van de verschillende kunstobjecten.

SUPPORT EN TOEKOMST

Het huidige succes is voor een belangrijk deel te danken aan de langdurige support van vele particulieren, fondsen, bedrijven en de gemeente Laren. Zonder hen is investeren onmogelijk, terwijl die investeringen nu prachtig renderen. Om Singer Laren van een robuuste toekomst te verzekeren, zijn deze betrokkenen ook voor de tijd die voor ons ligt onmisbaar. We blijven daarom met hen in gesprek om samen te kijken hoe we dit succes een duurzaam karakter kunnen geven.

Evert van Os
Algemeen directeur

Jan Rudolph de Lorm
Museumdirecteur

KEES VAN DONGEN, *SOUVENIR DE DORDRECHT*, 1907, OLIEVERF OP DOEK, SINGER LAREN, AANKOOP MET STEUN VAN DE VRIENDENLOTERIJ

3. Verslag Commissie van Beheer

2024 was opnieuw een jaar van 'mooi weer en wind in de zeilen', met wederom record-cijfers. De Commissie van Beheer deelt het optimisme en het enthousiasme waarmee de directie dit jaar in het directieverslag samenvat. Tegelijkertijd beseffen zowel de directie als de Commissie van Beheer dat de bomen niet tot in de hemel groeien. In dat licht is het een waardevolle en boeiende zoektocht naar wat een gezond en realistisch 'nieuw normaal' betekent voor de komende jaren.
De Commissie van Beheer spreekt haar grote waardering en dank uit voor de niet-aflatende inzet van alle medewerkers. En voor de onmisbare inzet van talloze vrijwilligers én de langdurige financiële steun van particuliere donateurs, bedrijven en instellingen. Die steun vormt een absolute voorwaarde voor het duurzame succes van Singer Laren.

mr. A.A.G. Fluitman
Voorzitter Commissie van Beheer

BESTUUR EN ORGANISATIE
De Commissie van Beheer houdt toezicht op de directie en de algemene gang van zaken bij Singer Laren. De Commissie van Beheer stelt samen met de directie het beleid van Singer Laren vast, ziet toe op de uitvoering ervan, fungeert als klankbord en geeft advies. Hiernaast wordt toezicht gehouden op de financiële huishouding van Singer Laren en heeft de commissie tot taak de begroting en jaarstukken goed te keuren.
De taken en bevoegdheden van de Commissie van Beheer, zoals vastgelegd in de statuten, stemmen overeen met de bepalingen van de Governance Code Cultuur. In deze code wordt dit model benoemd als raad-van-toezicht-model.
De dagelijkse leiding en verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het beleid liggen bij de directie. Als rechtsvorm is Singer Laren een stichting, ingeschreven als culturele ANBI onder de oorspronkelijke naam: Stichting Singer Memorial Foundation.

COMMISSIE VAN BEHEER
De directie is verantwoordelijk voor het in acht nemen van de Governance Code Cultuur. In het jaarverslag op de website van Singer Laren wordt vermeld dat en op welke wijze Singer Laren de code toepast. Deze toepassing sluit aan bij de doelstelling, aard en omvang van de organisatie. De code is aangenomen in een vergadering van de Commissie van Beheer en de directie. Indien Singer Laren afwijkt van de code wordt dit vermeld op de website en in dit jaarverslag.

De huidige directie heeft een contract voor onbepaalde tijd. De Commissie van Beheer evalueert hun functioneren en vergadert ten minste eenmaal per jaar buiten aanwezigheid van de directie. Bij het ontstaan van een vacature maakt de Commissie van Beheer een profielschets op. Voor de samenstelling van de Commissie van Beheer wordt gehandeld in overeenstemming met de profielschets en wordt er gelet op diversiteit in leeftijd, etnische achtergrond en geslacht. De zittingstermijn van een lid van de Commissie van Beheer is na het opstellen van de nieuwe statuten op 24 oktober 2018 vastgesteld op vier jaar, met de mogelijkheid tot verlenging.

Leden van de Commissie van Beheer vermijden elke vorm van belangenverstrengeling. Mogelijke vormen van belangenverstrengeling worden aangekaart in de vergaderingen van de commissie en zij handelt naar eer en geweten, indien aan de orde. De commissie-leden zijn onbezoldigd.

In 2024 vergadert de Commissie van Beheer vijfmaal met de directie en eenmaal samen met het bestuur van de Stichting Vrienden. In elke vergadering komen aan de orde: de strategie, de realisatie van de doelstellingen, het risicobeheer, het financiële beleid en de financiën, de bezoekersaantallen, supporters en sponsoring, de tentoonstellingen en voorstellingen. Binnen de commissie is de onderlinge taakverdeling, de werkwijze en de omgang met de directie duidelijk. De Commissie van Beheer benoemt de externe accountant en stelt diens beloning vast. De benoeming van de accountant geldt voor een periode van maximaal vier jaar. Na een grondige evaluatie vindt eventueel herbenoeming plaats voor opnieuw een periode van maximaal vier jaar. In januari 2024 houden de leden van de Commissie van Beheer een zelfevaluatie.

De financiële commissie (audit committee), bestaande uit dhr. C.L. Hamming, dhr. A.A.G. Fluitman, mw. I. de Heus-Verstraten, dhr. E. van Os, algemeen directeur, en dhr. C. Jungerling, hoofd financiën, komt in 2024 vijfmaal bijeen. Besproken zijn onder meer de financiële kwartaalrapportages, risicomanagement, sponsoring, de financiële aspecten van aankopen voor de collectie en de verduurzaming van de villa. Eens per jaar vindt deze vergadering samen met de accountant plaats ter vaststelling van de jaarcijfers.

ROOSTER VAN AFTREDEN

NAAM	DATUM STATUTEN WIJZIGING OF LATERE BENOEMING	EINDE 1E PERIODE	AFTREDEN 2E PERIODE
Dhr. A.A.G. Fluitman	24 oktober 2018	23 oktober 2022	23 oktober 2026
Dhr. E.P. de Vries	24 oktober 2018	23 oktober 2022	23 oktober 2026
Dhr. C.L. Hamming	1 januari 2022	31 december 2025	
Dhr. H.O. Floberg	1 januari 2023	31 december 2026	
Dhr. J. Ubbens	24 oktober 2018	23 oktober 2022	23 oktober 2026
Dhr. N. Mol	1 januari 2020		
Mw. I. de HeusVerstraten	26 januari 2021	26 januari 2025	
Mw. A.Q. Timp	26 januari 2021	26 januari 2025	
Mw. J.N. de Zwart-Bloch	1 januari 2024		

De zittingstermijn van een lid van de Commissie van Beheer is bij en vanaf het opstellen van de nieuwe statuten op 24 oktober 2018 vastgesteld op vier jaar, met de mogelijkheid tot verlenging met 1 termijn van maximaal vier jaar.

Er is afgeweken van de Governance Code Cultuur bij het zoeken naar nieuwe leden voor de Commissie van Beheer. Er is geen vacature geplaatst zoals geadviseerd wordt in de GCC. In de praktijk zijn er ruim voldoende gekwalificeerde kandidaten voorhanden. Het plaatsen van een vacature wordt als een overbodige stap ervaren.

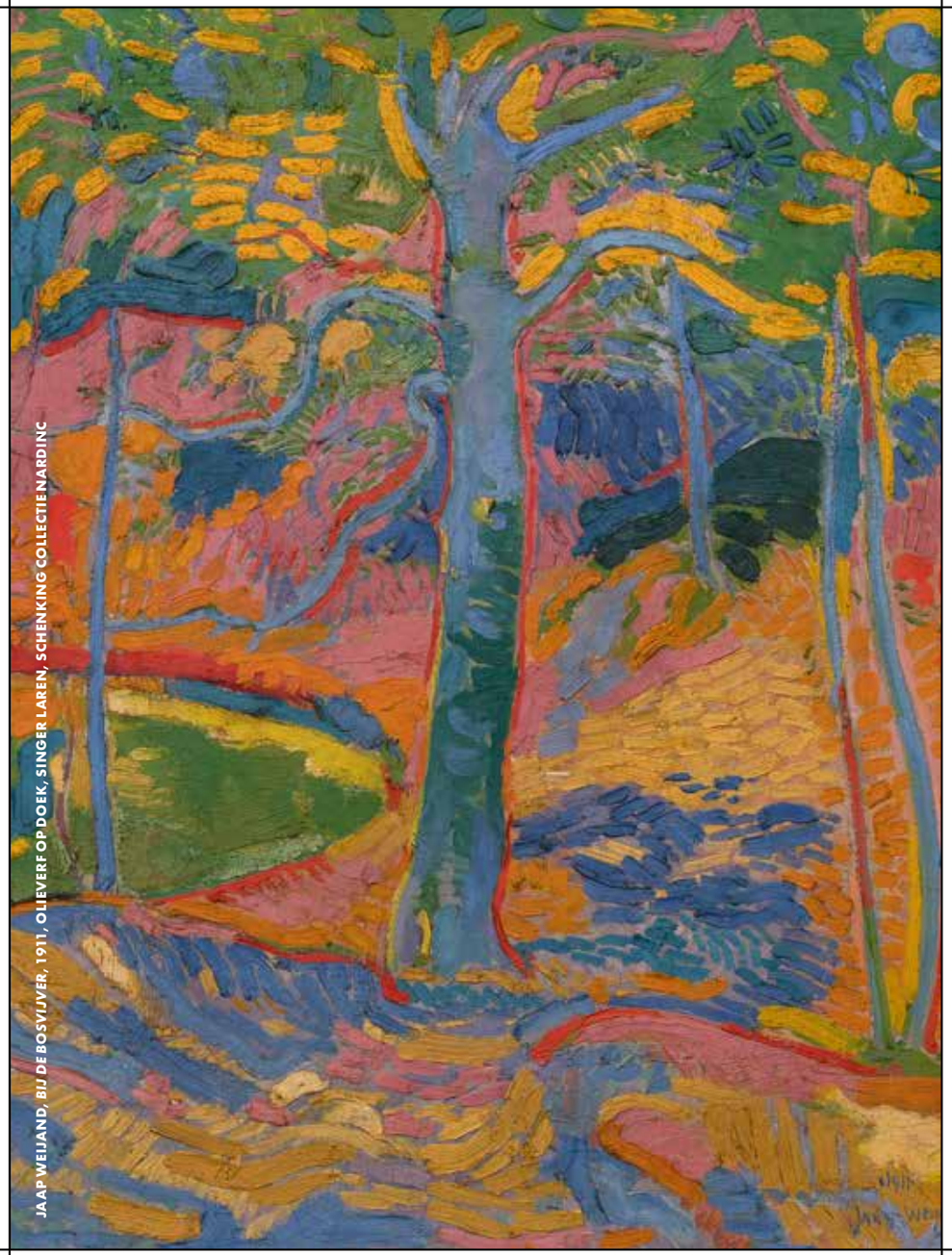

JAAP WEIJAND, *BIJ DE BOSVIJVER*, 1911, OLIEVERF OP DOEK, SINGER LAREN, SCHENKING COLLECTIE NARDINC

FOTO: MARGOT BRAKEL

4. Bedrijfs-voering

PERSONEEL
Het huidige personeelsbestand van Singer Laren bestaat uit 110 medewerkers. Een groot deel van onze medewerkers is werkzaam in de horeca. Omgerekend naar voltijdsarbeidscontracten is er 64 fte werkzaam in Singer Laren.
Sinds september 2023 heeft Singer Laren een ondernemingsraad bestaande uit vijf leden. In samenspraak met de ondernemingsraad heeft Singer Laren eind 2024 voor het eerst in haar bestaan een medewerker tevredenheidsonderzoek uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn eind december bekendgemaakt. De uitkomsten geven belangrijke handvatten voor het management, ondernemingsraad en medewerkers om samen mee aan de slag te gaan.

Afgelopen jaar is de nieuwe functie van collectiemedewerker aan het museumteam toegevoegd ter ondersteuning van het collectie-afstotingsproject.

Eind oktober organiseert de activiteitencommissie een personeelsuitje naar het STRAAT museum met een graffitiworkshop en een diner. In december organiseert deze commissie een kerstevent met een workshop schilderen en een optreden van Glen Palm.

VRIJWILLIGERS
Singer Laren heeft 130 enthousiaste vrijwilligers. Deze groep vervult verschillende functies. Een deel is verantwoordelijk voor de verkoop in de Singer Shop en er zijn vrijwilligers die onze bezoekers ontvangen in de rol van publieksmedewerker. Daarnaast zijn zij ook werkzaam als theatervrijwilliger, assistent museale research, in Anna Singer Art, als archiefmedewerker en in de bibliotheek. Ook zijn er vrijwilligers in de tuin werkzaam, die bovendien zorgdragen voor verse bloemen op alle tafels in de villa en foyers. Vrijwilligers zijn voor ons onmisbaar en een goede samenwerking is essentieel voor een soepel lopende organisatie. De bedrijfsvoering van Singer Laren zou in zwaar weer komen als de inzet van de vele vrijwilligers gemist moest worden. Alle bestuursleden en commissieleden zetten zich ook op vrijwillige basis in. Singer Laren is dankbaar en trots op dit unieke bedrijfsmodel. Er worden diverse activiteiten voor de vrijwilligers georganiseerd. Zij waren in januari aanwezig op de nieuwjaarsborrel en in juli is er een barbecue voor hen georganiseerd. Daarnaast is de groep een dagje weggeweest naar het Royal Delft Museum, met aansluitend een uitgebreide lunch. Ook konden zij in november deelnemen aan de Museumheldendag.

ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN EN DUURZAAMHEID
Als sluitstuk van alle verbouwingen is het afgelopen jaar Villa de Wilde Zwanen verduurzaamd. In samenwerking met de architect en de commissie ruimtelijke kwaliteit is dit gedaan met zoveel mogelijk respect voor het historische gebouw, dat aangewezen is als gemeentelijk monument. Al eerder werden de spouwen geïsoleerd, nu is al het glas vervangen door vacuümglas. Tegelijkertijd zijn de werkvertrekken op de verdieping geklimatiseerd. Na alle uitbreidingen en vernieuwingen van de afgelopen jaren kunnen we met trots constateren dat door ons verduurzamingsbeleid de kosten voor energie (gas en elektra) niet gestegen zijn, ondanks de toegenomen vierkante meters.

Personeelsuitje STRAAT museum

FOTO: ROSALINDE VAN DE VELDEN

FOTO: MARGOT BRAKEL

5. Museum

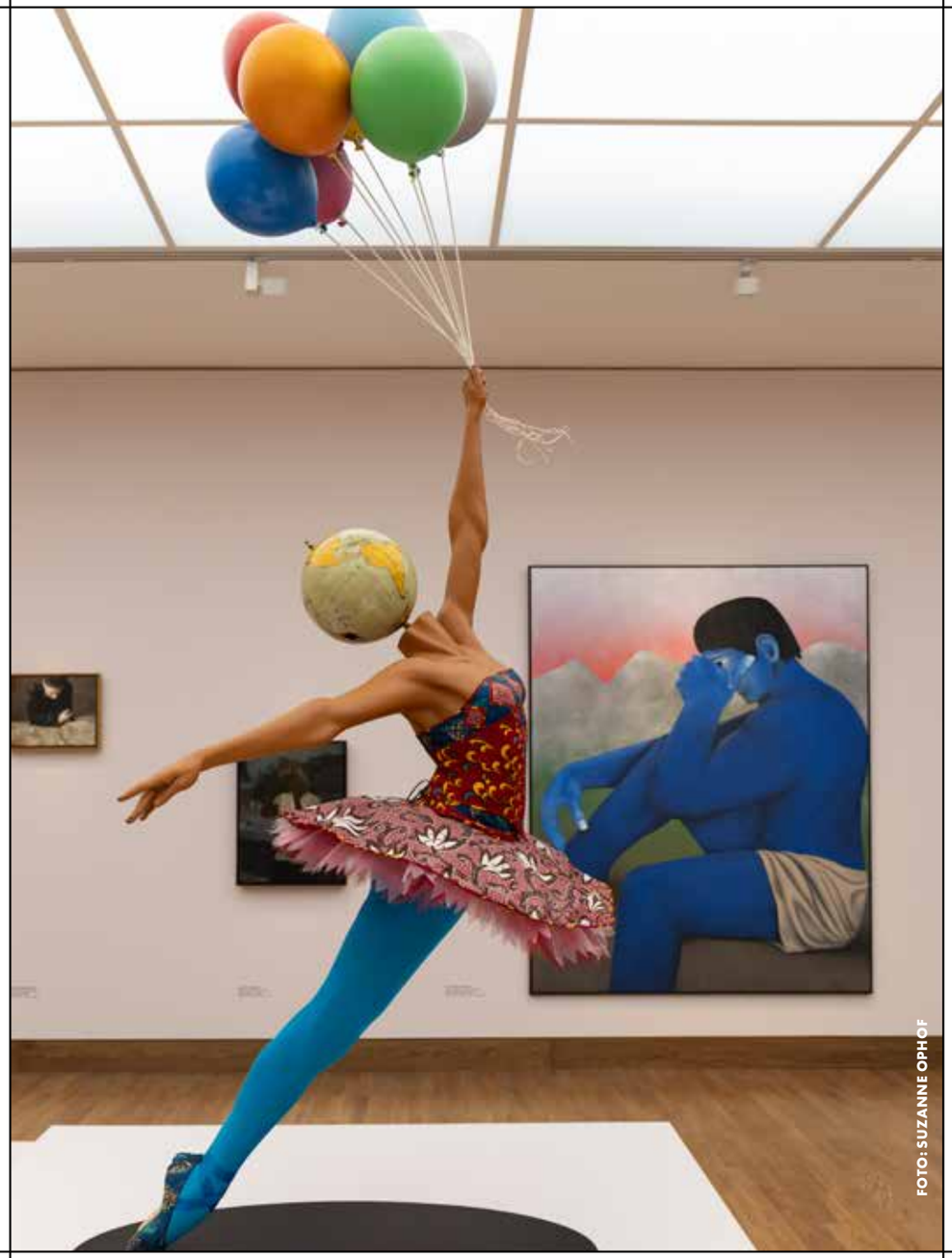

FOTO: SUZANNE OPHOF

TENTOONSTELLINGEN

In 2024 hebben ruim 300.000 mensen het museum bezocht, een record in de geschiedenis van Singer Laren. Met name de tentoonstelling *Breitner* - te zien vanaf mei - blijkt een grote publiekstrekker met 133.525 bezoekers. Gastconservator Suzanne Veldink schetst een nieuw beeld van Breitner als belangrijk wegbereider van het Nederlands modernisme. Dankzij grondig bronnenonderzoek en zelden getoonde bruiklenen uit binnen- en buitenland, is duidelijk geworden dat Breitner zijn tijd vooruit was als colorist en schilder van het volk, zoals hij zichzelf noemde.

Gelijktijdig met deze typische Singer-tentoonstelling op het raakvlak van impressionisme en modernisme presenteren wij in de Nardinc-zalen *Levi van Veluw. Labyrinth of Memories*: de eerste museale solotentoonstelling van Levi van Veluw, winnaar van de Singerprijs 2024. Vooral de vijf - soms zaalgrote - installaties werden omarmd door onze bezoekers. Zoals te doen gebruikelijk verwerven we een werk van de winnaar van de Singerprijs voor de verzameling van Singer Laren. Als herinnering aan de installatie *Labyrinth of Memories* maakt Van Veluw de bronzen installatie *In the depths of memory*. Dit beeld kan worden aangekocht dankzij het Mondriaan Fonds en Stichting Vrienden van Singer Laren.
De parallelle programmering van een klassiek-modern thema en een eigentijdse, grensverleggende kunstenaar, is een geslaagd voorbeeld van aansluiten bij de wortels van Singer Laren en tegelijkertijd prikkelend en vernieuwend zijn.

Het jaar trapt af met een internationale samenwerking. De reizende tentoonstelling *Frisse wind. Impressionisme van het noorden* is georganiseerd met twee Duitse instellingen: Museum Kunst der Westküste in Föhr en het Niedersächsisches Landesmuseum in Hannover. De impressionisten uit Nederland, Duitsland en Denemarken bewijzen ware publiekstrekkers te zijn, met ruim 107.000 bezoekers. Singer-conservator Anne van Lienden cureert de tentoonstelling samen met twee Duitse collega's.
De tentoonstelling *My World* vormt het slotakkoord van het succesjaar 2024. Gastconservator Hans den Hartog Jager selecteert 140 werken uit drie van de belangrijkste Nederlandse verzamelingen hedendaagse internationale kunst. Thematisch verspreid over zeven museumzalen kunnen bezoekers kennis maken met 'verborgen schatten' van topkunstenaars uit alle continenten. Tegelijkertijd is in de Nardinc-zalen de collectiepresentatie *Een nieuwe kijk* te zien, samengesteld door Singer-conservator Roby Boes, met als focus de vrouw als verzamelaar, kunstenaar en onderwerp.

Binnen Singer Laren wordt in toenemende mate aandacht besteed aan maatschappelijk relevante thema's. In dat licht mag de kleine maar bijzondere tentoonstelling *How we see the world* van Barry Salzman niet onvermeld blijven. Parallel aan *My World* worden van deze de Zuid-Afrikaanse kunstenaar-fotograaf in de Van den Brink galerij een triptiek en de fotoserie *The Day I Became Another Genocide Victim* getoond. In deze hartverscheurende serie portretteert Salzman teruggevonden kledingstukken van kinderen die werden vermoord tijdens de genocide in Rwanda.

COLLECTIE

In het museum is in 2024 hard gewerkt aan zaken die niet direct zichtbaar zijn. Zo is er een grote verbeteringsslag gemaakt op het gebied van beheer en behoud in het tekeningen-depot. Een nieuwe vrijwilliger - voormalig hoofd depot Stedelijk Museum en gepensioneerd papierrestaurator - heeft een volledige standplaatscontrole uitgevoerd, alle tekeningen en prenten in nieuwe zuurvrije prentendozen overgezet en een conditie-inventarisatie gemaakt aan de hand waarvan prioriteiten gesteld worden voor preserverende behandelingen, opzetten in passe-partouts etc.

Vrijwilliger Rolf Kat

Met het oog op de vitaliteit van de collectie van Singer Laren is met steun van de Stichting Vrienden van Singer Laren een projectmedewerker collectie aangenomen, die samen met conservator Anne van Lienden en in samenspraak met een interdisciplinair team de gehele museumverzameling (deelcollecties schilderijen, werken op papier en beeldhouwwerken) heeft gewaardeerd volgens de methodiek in de uitgave Op de museale weegschaal van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. Naar aanleiding hiervan zijn per deelcollectie nieuwe prioriteiten gesteld met betrekking tot preservering en restauraties, en blijkt aanvullend onderzoek naar een selectie van de collectie noodzakelijk om deze nog beter te documenteren. Als gevolg van de collectiewaardering is vastgesteld dat enkele tientallen objecten die na de schenking en het legaat van Anna Singer-Brugh aan de collectie zijn toegevoegd buiten het collectie- en verzamelbeleid van Singer Laren vallen. Dit betreft met name naoorlogse kunstwerken die naar aanleiding van verkooptentoonstellingen in de Singergalerie in de collectie terecht zijn gekomen, meestal in de vorm van een schenking van de kunstenaar. Daarnaast is er ook een kleine groep objecten van oude kunst die buiten het aandachtsgebied van de museumcollectie valt, en waarvoor een herbestemming wordt gezocht, bij voorkeur in een ander museum of archief. De geselecteerde objecten worden ontzameld volgens de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO) van de Museumvereniging. De fase van het afstoten van objecten vindt plaats in 2025.
Voor de objecten die behoren tot de deelcollectie kunstnijverheid is het collectiewaarderingsproject nog niet volledig afgerond. Voor de waardering van een deel van de objecten in deze deelcollectie zullen externe experts geraadpleegd worden.
In samenwerking met de bibliotheekvrijwilliger is de volledig geregistreerde boekencollectie onder de loep genomen en is een selectie gemaakt van meer dan 1000 af te schrijven boeken. Voor deze boeken wordt in 2025 een nieuwe bestemming gezocht.

Tot slot heeft een stagiaire herkomstonderzoek gedaan naar een deel van de werken uit de schenking van de Collectie Nardinc, en haar bevindingen vastgelegd en aanvullende gegevens over de herkomst en eigendomsgeschiedenis, documentatie en tentoonstellingen ingevoerd in het collectieregistratiesysteem Axiell.

FOTO: PETER TIJHUIS

6. Overzicht tentoon-stellingen

Impressionisme en modernisme. Hoogtepunten uit de Singercollectie

BEGIN 2023 - 17 MAART 2024

ZAAL 7 T/M 11

Singer Laren viert de rijke historie van de kunstenaarsdorpen Laren en Blaricum. Dit gebeurt met een presentatie waarin het verhaal van de bloei van het Nederlandse impressionisme en modernisme wordt verteld aan de hand van hoogtepunten uit de Singercollectie en collectie Nardinc. Met werken van Anton Mauve, Jozef en Isaac Israëls, Jan Toorop, Jan Sluijters, Leo Gestel, Piet Mondriaan, Bart van der Leck en vele anderen.

Window of Opportunity: Marielin Simons

27 MAART 2023 - 10 MAART 2024

BALKONFOYER

Kunstenaar Marielin Simons maakt het zevende werk voor *Window of Opportunity*, genaamd *Yūgen*. Simons noemt het haar levenswerk; een mystiek aangelicht matzwart bos. Een omkaderde wereld die de bezoeker vooral zelf moet komen ervaren. Een kunstwerk behoeft volgens haar namelijk geen filosofisch betoog.
Een samenwerking met de Keep an Eye Foundation en Galerie Pouloeuff

La Grande Bleue. Schilders van de Méditerranée.

12 SEPTEMBER 2023 – 7 JANUARI 2024

ZAAL 1 T/M 6

La Grande Bleue vertelt het verhaal van het grote verlangen naar het intense blauw van de Middellandse Zee. Vanaf omstreeks 1870 oefent de Middellandse Zeekust een grote aantrekkingskracht uit op kunstenaars. Velen van hen werken dan aan de Côte d'azur, de Italiaanse Bloemenrivièra en op de eilanden Capri, Mallorca, Corsica en Sicilië.
In de tentoonstelling is werk te zien van onder anderen Gustave Courbet, Johan Barthold Jongkind en Adolphe Monticelli.

Tonia. Model en activiste

17 OKTOBER 2023 – 17 MAART 2024

NARDINC GALERIJ

Voor het eerst zet Singer Laren niet een kunstenaar of een groep kunstenaars centraal, maar een model: *Tonia Stieltjes (1881 1932). Model* van Jan Sluijters, hartsvriendin van Mondriaan, maar bovenal een bekende vakbondsleider. Ze groeit rond 1900 in korte tijd

PEDER SEVERIN KRØYER (1851-1909), ANNA ANCHER EN MARIE KRØYER OP HET STRAND VAN SKAGEN, 1893, OLIEVERF OP DOEK, 45 X 47 CM, MUSEUM KUNST DER WESTKÜSTE, LANGDURIG BRUIKLEEN UIT PARTICULIER BEZIT

uit tot een geliefd woordvoerder van de grootste groep werkende vrouwen in Nederland: de dienstboden. In de tentoonstelling, samengesteld door kunsthistoricus Esther Schreuder, wordt naast kunstwerken en documentair materiaal een belangrijk deel van Tonia's leven verbeeld door twee hedendaagse kunstenaars: Iris Kensmil en Brian Elstak.

Frisse wind. Impressionisme van het noorden

17 JANUARI 2024 - 5 MEI 2024

ZAAL 1 T/M 6

Als een frisse wind arriveert het impressionisme rond 1860 in Frankrijk. Dit leidt tot een fundamentele stijlverandering in Noord-Europa en daarbuiten. In deze bijzondere reizende tentoonstelling, i.s.m. het Museum Kunst der Westküste (Alkersum / Föhr) en het Niedersächsisches Landesmuseum in Hannover, wordt een topselectie getoond van het Duitse, Deense en Nederlandse impressionisme. Met werk van o.a. Fritz Mackensen, Max Liebermann, Lovis Corinth en Max Slevogt (uit Duitsland), Anna en Michael Ancher, Peder Severin, Krøyer en Viggo Johansen (uit Denemarken) en de Nederlanders Johan Barthold Jongkind, Anton Mauve, George Hendrik Breitner, Jan Toorop en vele anderen.

Jochen Hein: Zeegezichten

17 JANUARI 2024 - 5 MEI 2024

VAN DEN BRINK GALERIJ

Jochen Hein (Husum 1960) schildert monumentale zeegezichten, van oorsprong een 17e-eeuws genre uit de Nederlanden. Hein schildert de zee soms kolkend en woest, dan weer glad en kalm. Ogenschijnlijk zijn de werken fotorealistisch, maar van dichtbij tonen ze een delicate abstractie. De spanning tussen het herkenbare en het vreemde geven de schilderijen iets diepgaands. Fascinerend!

Levi Van Veluw - Labyrinth of Memories

26 MAART 2024 - 25 AUGUSTUS 2024

ZAAL 7 T/M 11 & NARDINC GALERIJ

Beeldend kunstenaar Levi van Veluw (1985) presenteert in zijn eerste grote museale overzichtstentoonstelling *Levi van Veluw. Labyrinth of memories* een scala aan twee- en driedimensionale werken, waaronder vijf imposante installaties. Dwaal in zes zalen door zijn wonderlijke oeuvre en de door hem op intuïtieve wijze geselecteerde werken uit de Singer collectie. Met deze bijzondere presentatie gaat het museum uit haar comfortzone en wordt de eigen verzameling in een nieuw licht geplaatst.

FOTO: MARGOT BRAKEL

Window Of Opportunity. Sander Hagelaar

8 APRIL 2024 – 16 MAART 2025

BALKONFOYER

Voor de presentatiereeks *Window of Opportunity* worden jonge, talentvolle kunstenaars uitgenodigd om voor het monumentale raam van Singer Laren een kunstwerk te maken. *Brushes of light* van Sander Hagelaar is het achtste werk in deze reeks. Hagelaar drukt met *Brushes of light* het gevoel van fragiliteit en tijdelijkheid uit. *Window of Opportunity* wordt mede mogelijk gemaakt door Keep an Eye Foundation en Galerie Pouloeuff.

Publiekslievelingen van Singer Laren

6 MEI 2024 - 18 AUGUSTUS 2024

VAN DEN BRINK GALERIJ

In de winter van 2023 konden museumbezoekers stemmen op hun favoriete werk uit de Singercollectie. Het publiek heeft geoordeeld: het schilderij *Huiswaarts* (1874) van Anton Mauve blijkt de onbetwiste winnaar. In totaal kozen bijna 1800 bezoekers hun lieveling uit een voorselectie. Je ziet de absolute toppers terug in de tentoonstelling *Publiekslievelingen van Singer Laren.*

Breitner

15 MEI 2024 - 8 SEPTEMBER 2024

ZAAL 1 T/M 6

George Hendrik Breitner (1857-1923) is een van de belangrijkste Nederlandse kunstenaars uit de late 19de eeuw. De afgelopen decennia is zijn werk vooral belicht vanuit zijn stedelijke

FOTO: STEFAN M. GERARD

onderwerpen en fotografie. Het leverde hem bijnamen op als 'de schilder van Amsterdam' en 'Nederlands impressionist'. Door deze typecasting zijn we de vooruitstrevende artistieke kwaliteiten van Breitner uit het oog verloren. Gastconservator Suzanne Veldink gaat in de eerste monografische overzichtstentoonstelling sinds 1994 terug naar de oerkunstenaar die Breitner is. Voor de troepen uit nam hij de vrijheid om zich uit te drukken in kleur en in een karakteristiek, krachtig handschrift.

She is giant

29 MEI 2024 – EIND APRIL 2025

BUITENBEELD

Op het voorplein van Singer Laren staat *SHE is GIANT* van Marieke Bolhuis. De sculptuur van 3,4 meter hoog toont elementen van een centaur, boegbeeld en een reuzin en staat er stoer en sensitief. Bolhuis is overtuigd van de noodzaak ruimte in te nemen voor het empoweren van de toeschouwer.

How we see the world. Barry Salzman

20 AUGUSTUS 2024 – 17 NOVEMBER 2024

VAN DEN BRINK GALERIJ

How We See The World toont het werk van Barry Salzman; een hedendaagse fotograaf die zich richt op thema's als gemeenschap, erfgoed en identiteit. Sinds 2014 werkt Salzman aan projecten die collectief historisch trauma en herinneringen adresseren, vaak gerelateerd aan plekken waar genocide heeft plaatsgevonden. De tentoonstelling bevat twee van zulke projecten: een triptiek van een Rwandees landschap en de fotoserie *The Day I Became Another Genocide Victim*, bestaande uit honderd impliciete 'portretten' van Rwandese oorlogsslachtoffers.

Een nieuwe kijk. Hoogtepunten uit de collectie van Singer Laren

3 SEPTEMBER 2024 – 5 MEI 2025

ZAAL 7 T/M 11 & NARDINC GALERIJ

Singer Laren toont een nieuwe thematische collectiepresentatie met hoogtepunten van het Nederlands impressionisme en modernisme. Het biedt een nieuwe kijk op de collectie door het uitlichten van beeldbepalende verzamelaars, de rol van vrouwen en persoonlijke verhalen achter de werken. Daarnaast krijgt de grootste deelcollectie van het museum, bestaande uit werken op papier, meer aandacht. Een nieuwe kijk presenteert publiekslievelingen én zelden getoonde werken op geheel nieuwe wijze.

FOTO: MARGOT BRAKEL

Appel en Cobra. Hoogtepunten uit de ABN AMRO-kunstcollectie

3 SEPTEMBER 2024 – 2 FEBRUARI 2025

NARDINC GALERIJ

Appel en Cobra. Hoogtepunten uit de ABN AMRO-kunstcollectie toont een uitzonderlijk ensemble schilderijen en enkele grafische werken uit de beginperiode van de internationale avant-garde Cobra-beweging.

De werken komen uit de hedendaagse kunstverzameling van ABN AMRO. Het is de tweede keer dat Singer Laren hoogtepunten uit deze verzameling presenteert. Ditmaal ligt de focus op een zevental vroege schilderijen van Karel Appel. Daarnaast zijn werken te zien van Asger Jorn (uit Denemarken), Corneille, Constant, Lotti van der Gaag, Eugène Brands en Anton Rooskens.

My World

18 SEPTEMBER 2024 – 5 JANUARI 2025

ZAAL 1 T/M 6

My World biedt een unieke inkijk in enkele van de belangrijkste Nederlandse particuliere kunstcollecties. Die collecties blijven normaal vaak 'verborgen', als schatkamers waar weinig mensen toegang toe hebben. Nu kreeg kunstcriticus en curator Hans den Hartog Jager de sleutel. Hij neemt de bezoeker mee op wereldreis door zeven museumzalen met internationale hedendaagse kunst van topkwaliteit. Er is werk te zien van onder anderen Yayoi Kusama, Charles Avery, Ai Weiwei, Zanele Muholi, Marlene Dumas en Anselm Kiefer.

Winnaar Van Vlissingen Art Foundation. Casper Waaijer

25 NOVEMBER 2024 – 26 JANUARI 2025

VAN DEN BRINK GALERIJ

Casper Waaijer is de winnaar van de John & Marine Van Vlissingen Art Foundation Prijs 2024. De stichting helpt sinds 2008 jonge talentvolle hedendaagse kunstenaars om door te breken met hun werk. Jaarlijks wordt een kunstenaar in de gelegenheid gesteld een reis te maken, op zoek naar inspiratie. Over de reis en het werk wordt een boek en een tentoonstelling gemaakt. Casper Waaijer koos ervoor af te reizen naar Kazachstan. In dit land vol tegenstellingen is hij op zoek gegaan naar een manier om de brutalistische architectuur in de steden te verenigen met de adembenemende landschappen.

FOTO: KATINKA KRIJGSMAN

7. Theater

FOTO: STEF NAGEL

Ook dit jaar genieten onze bezoekers van een vol en divers theaterprogramma. Met grote namen en onbekender talent, en van cabaret, toneel en muziek tot dans. En nieuwe generaties maken kennis met theater door onze familie- en jeugdvoorstellingen.

We bieden onze bezoekers een complete avond uit, met de mogelijkheid om voorafgaand aan zeventien voorstellingen te genieten van een à la carte theatermenu. We ontvangen voor het theatermenu maar liefst 818 gasten.

In de zomer is de tuin een kleurrijk decor voor muziek- en cabaretvoorstellingen op het buitenpodium. Zomeravonden worden opgeluisterd door onder andere de muzikale one-man show van Diederik Ensink en de rake grappen van Lebbis. Aanstormend klassiek talent speelt in de tuin, met aansluitend een heerlijke brunch. Dit in samenwerking met de Keep an Eye Foundation en Festival Wonderfeel. Ook de zondagmiddagen vullen zich met muziek, samen met de Keep an Eye Foundation en Conservatorium Amsterdam spelen getalenteerde jazzartiesten in de tuin.

Ieder eerste weekend van de maand is het muziekweekend. Op vrijdagochtend presenteren we in samenwerking met Stichting Eigen Muziekinstrument jonge, professionele musici en muziekvakstudenten in kamermuziekbezetting. Op zondagmiddag zetten we de samenwerking met de Keep an Eye Foundation voort met vele geslaagde Singer Swinging Sundays, met verrassende jazzartiesten.

We openen het nieuwe culturele seizoen feestelijk met de vier podia van Laren. Het Papageno Huis, het Rosa Spier Huis, het Brinkhuis en wijzelf presenteren onze programmering en trakteren de bezoekers op een voorproefje van het nieuwe seizoen met een divers gezelschap aan artiesten.

Eind september starten we het nieuwe seizoen met een prachtig theaterweekend. Het Matangi Quartet & Ruben Hein trappen op vrijdag af met de première van P.S en Freek de Jonge speelt de dag erna voor een uitverkochte zaal, zoals alleen hij dat kan. Uitverkochte zalen, daar kunnen ook o.a. Daniel Arends, Pieter Derks, The Dutch Tenors, Henry van Loon en Valentina Tóth op bogen. De voorstellingen voor de hele familie zijn eveneens populair; het Kleine Theater presenteert het lieflijke Repelsteeltje en De prinses op de erwt, jonge goochelaars genieten van De Magische Kast en het jonge publiek laat zich meevoeren in de fantasierijke chaos van De Waanzinnige Boomhut. Ook toneel-, muziek- en dansliefhebbers weten het theater te vinden

In totaal bezoeken bijna 24.500 bezoekers het theaterprogramma en het buitenpodium. Al deze voorstellingen zijn mede mogelijk gemaakt door de vrijwilligers, waarvoor Singer Laren hen zeer erkentelijk is.

FOTO: WESLEY DE WIT

FOTO: MICHAEL BOSBOOM

8. Educatie en publieks-begeleiding

Kunst nodigt uit tot kijken. Tot op reis gaan in je hoofd. Naar kunst kijken inspireert, verwondert en roept vragen op. Singer Laren wil bezoekers een positieve kunstervaring bieden. Met onze educatieve programma's willen we inspireren en verbinden. Ons aanbod zet aan tot actief kijken en beleven. Veel programma's vinden plaats in groepsverband. Samen zie je meer en ontdek je niet alleen wat kunst met jou doet, je stelt jezelf ook open voor andere zienswijzen en meningen.

GROEI EN BLOEI VAN EDUCATIE

De afgelopen jaren heeft Singer Laren een enorme ontwikkeling doorgemaakt. De bezoekersaantallen zijn flink toegenomen. In 2024 kwamen bijna 10.000 kinderen met school of hun familie bij ons op bezoek. De afdeling educatie en het aantal begeleide publieksprogramma's zijn ook behoorlijk gegroeid. Educatie is een belangrijk speerpunt van het beleid van Singer Laren, en door de enorme groei is de functie van hoofd educatie sinds november 2024 een staffunctie geworden.

Met ons educatieve aanbod vergroten we de toegankelijkheid van ons museum, theater en beeldentuin. We zetten ons in voor nieuwe doelgroepen die een drempel ervaren, maar

Museumheldendag

FOTO: MAARTEN VAN HAAFF

FOTO: SOPHIE VALKENIER

Leerlingen van groep 1 en 2 van de Wilhelminaschool uit Hilversum

ontwikkelen ook aanbod voor ons trouwe publiek. De schilderworkshops voor volwassenen en de rondleidingen voor individuele bezoekers zijn erg geliefd, maar ook 'Pak een stoeltje', de gratis publieksactiviteit op donderdagochtend, kent fans die terugkomen om een mooi verhaal bij een kunstwerk te horen.

INSPIRATIE EN KENNISDELING

Trots zijn we dat ons team educatie steeds vaker gevraagd wordt om kennis en inspiratie te delen op symposia of congressen. Zo organiseren we in juni 2024 het landelijk symposium Prikkelarm Cultuuraanbod (zie hoofdstuk Inclusie), bieden we een podium aan de Dag van de Leraar en waren we in november verantwoordelijk voor verschillende workshops tijdens de Museumheldendag voor museumvrijwilligers.

FAMILIES EN KINDEREN

In Singer Laren is er voor kinderen altijd iets te doen. Steeds meer families met jonge kinderen weten dit en dat zien we terug in de bezoekcijfers. Het open kinderatelier op zondag wordt goed bezocht, maar ook van onze ontdekkingstochten moeten we er steeds meer laten drukken. In 2024 hebben we in het museum 4.713 kinderen ontvangen, samen met hun familieleden. In het theater verwonderen 850 kinderen zich bij een familievoorstelling.

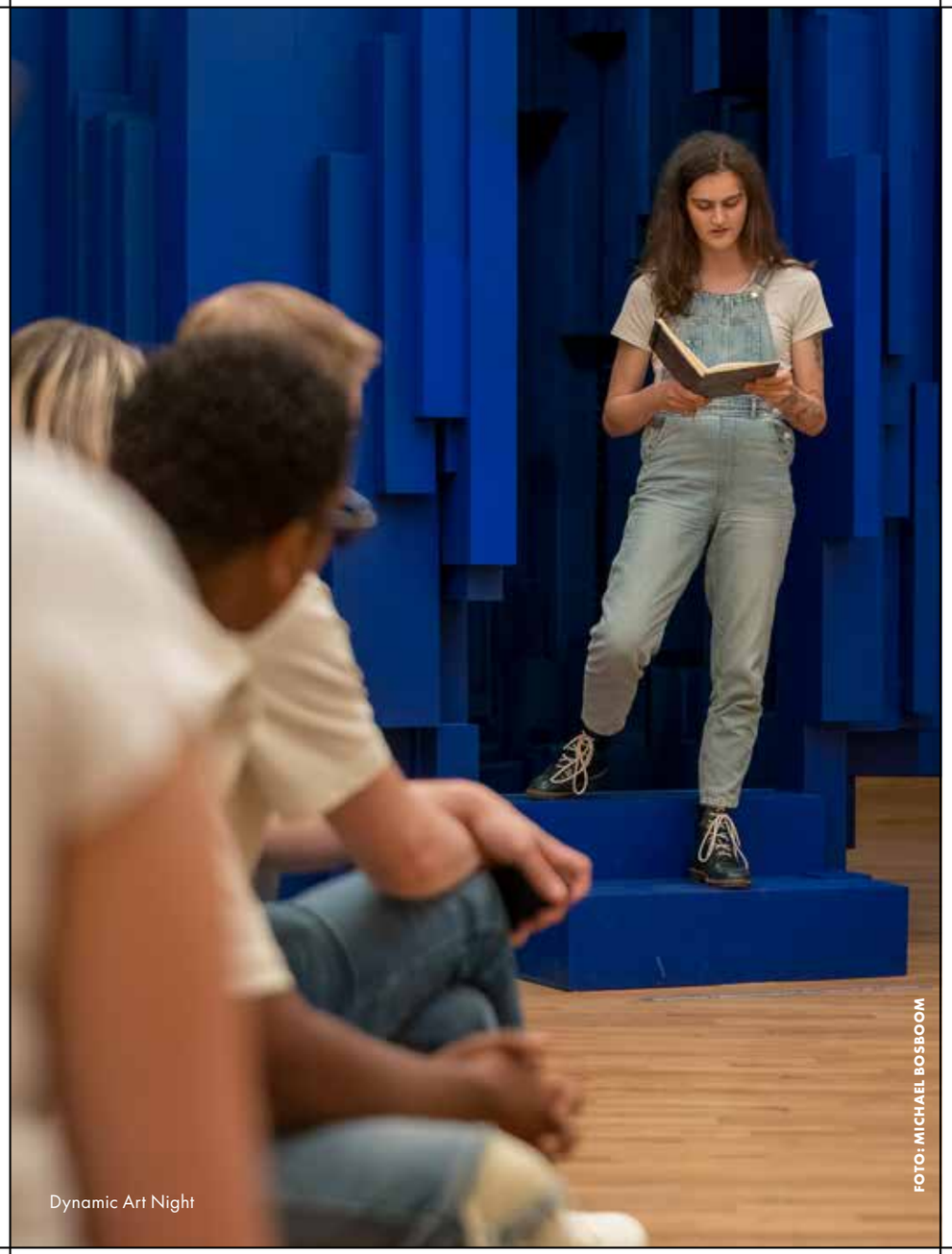

FOTO: MICHAEL BOSBOOM

Dynamic Art Night

ONDERWIJS

In 2024 ontvingen we 4.340 bezoekers jonger dan negentien in schoolverband (primair onderwijs 2.182 leerlingen en voortgezet onderwijs 2.158 leerlingen). Al onze school-programma's zijn afgestemd op de kerndoelen, maar ook sluiten we vaak aan bij kunst-projecten en thema's die op school aan bod komen. Bij de tentoonstelling *Labyrinth of Memories* van Levi van Veluw hebben we Kunstdagen voor het voortgezet onderwijs ontwikkeld. Aan dit programma, dat bestond uit een tentoonstellingsbezoek (kunstgesprek) en aansluitende workshop, deden 250 leerlingen mee van twee vo- scholen in Laren (College De Brink en Laar & Berg). De leerlingen konden kiezen uit verschillende workshops als spoken word, theatersport en beeldend. Dit programma is ontwikkeld vanuit het project Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK) en zet in op een duurzame samenwerking met het voortgezet onderwijs in onze directe om-geving. Singer Laren is de projectleider van CmK-3 voor de gemeenten Laren en Blaricum.

JONGEREN

Ruim één op de drie jongeren heeft mentale problemen. Bezig zijn met kunst draagt bij aan een positiever zelfbeeld, meer sociale vaardigheden, doorzettings- en concentratievermogen en een sterker sociaal netwerk voor jongeren. Singer Laren wil jongeren de wereld van kunst en cultuur in hun eigen omgeving laten ontdekken. Jongeren komen op bezoek via het onderwijs, maar ze geven aan zich er niet heel erg thuis te voelen. We geloven dat we door samen met jongeren op te trekken de drempel voor hen kunnen verlagen.
In 2024 hebben we ons verdiept in deze doelgroep. We hebben inspiratie opgedaan bij andere musea, maar ook hebben we samen met stichting Dynamic Arts een eerste museum-avond voor jongeren georganiseerd. Dynamic Arts is gevestigd in Laren (op steenworp afstand van Singer) en biedt jongeren een plek waar ze zichzelf kunnen uiten en ontwikkelen op het gebied van kunst en cultuur. Ze hebben veel ervaring met dans, rap, spoken word en graffiti, en staan in direct contact met jongeren in de regio. Door de handen ineen te slaan combineren we onze krachten en ervaring.

STRUCTURELE PROGRAMMERING VOOR JONGEREN

De eerste Dynamic Art Night vindt plaats op donderdagavond 22 augustus 2024. Nieuw, jong en divers publiek maakt tijdens deze avond kennis met Singer Laren. Spoken word performances ondersteunen de kunst in het museum, bezoekers maken graffitikunst, rappen en dansen tijdens de workshops en de avond eindigt met live rapperformances waarbij niemand stil blijft zitten. Om jongeren echt iets te kunnen bieden en serieus te nemen, willen we de Dynamic Art Night niet een eenmalig evenement laten zijn. Samen met Dynamic Arts gaan we deze avond structureel een plek geven in onze programmering.

FOTO: SANDRA STOKMANS

9. Toegankelijkheid en inclusie

Singer Laren wil toegankelijk zijn voor iedereen; iedereen is welkom om de kunsten te komen vieren. Voor sommige bezoekers moeten we daarvoor een stapje extra zetten, drempels wegnemen en speciale programma's ontwikkelen. Het resultaat daarvan is vaak hartverwarmend: een glimlach op een aanvankelijk gespannen gezicht; het vinden van woorden waar die eerst verloren leken; het soepel kunnen bewegen waar eerder de stramheid heerste. Kunst kan veel teweegbrengen. Maar dat gebeurt niet vanzelf, dus daarom werken we hard aan onderstaande programma's.

KUNST VOOR MENTAAL WELZIJN

We werken samen met GGz Centraal afdeling Juliana-Oord in Laren. Het succes van de samenwerking met de afdeling neuropsychiatrische revalidatie (NPR) leidt ertoe dat we inmiddels drie afdelingen ontvangen in het museum. Patiënten van de afdeling NPR volgen nu ook workshops in ons atelier en gaan daardoor geïnspireerd aan de slag.

Het effect van het museumbezoek op de deelnemers is groot, dat zien we tijdens elk bezoek en horen we terug van de medewerkers van GGz Centraal. Om deze effecten ook wetenschappelijk te kunnen onderbouwen en vast te leggen, is samen met onderzoekers van GGz Centraal begonnen met een impactmeting. Binnen GGz Centraal groeit de aandacht voor de invloed van kunst op mentaal welzijn en we worden regelmatig gevraagd daarover te vertellen tijdens symposia en kennisbijeenkomsten.

PRIKKELARME OPENSTELLINGEN

In 2024 bezoeken ruim vierhonderd mensen onze acht prikkelarme openstellingen. De vraag naar deze openstelling is zo groot dat we besluiten om bij elke tentoonstelling drie prikkelarme openstellingen te organiseren. Deze openstellingen vinden plaats op woensdagavonden en zondagochtenden, dus buiten reguliere openingstijd. Veel bezoekers van de prikkelarme openstellingen zien we terug. Zij bezoeken elke tentoonstelling en zijn ons steeds weer dankbaar voor het bieden van deze mogelijkheid. Reacties zijn soms emotioneel en mensen vertellen ons dat ze zonder prikkelarme openstellingen niet meer in een museum kunnen komen. In juni hebben we in samenwerking met Stichting Onbeperkt Genieten het Symposium Prikkelarm Cultuuraanbod georganiseerd. Professionals uit de culturele sector komen bij ons kennis en ervaring opdoen om zelf aan de slag te gaan met prikkelarm aanbod. Deze voortrekkersrol vervullen we met trots.

FOTO: MAARTEN VAN HAAFF

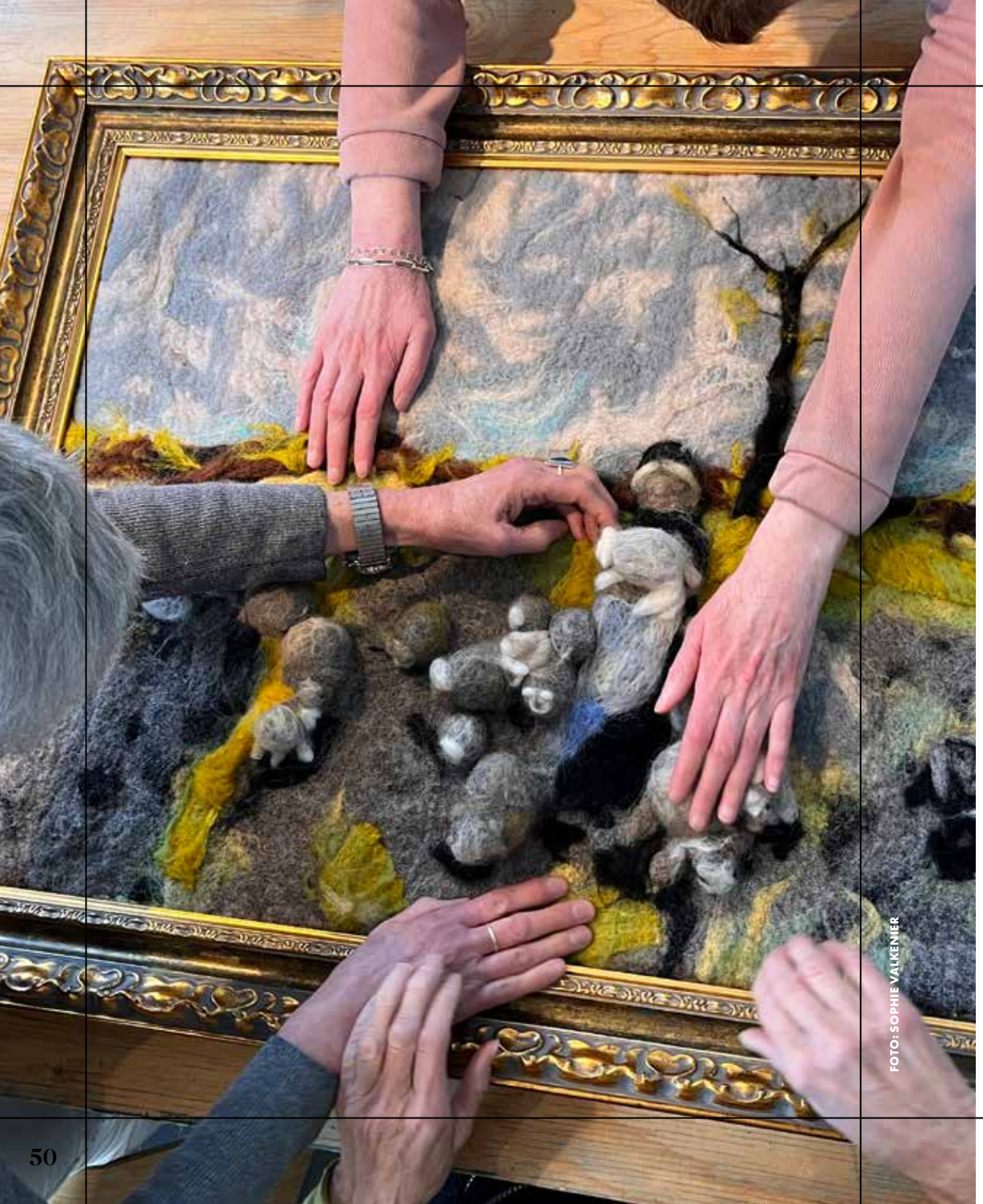

FOTO: SOPHIE VALKENIER

MUSEUMBELEVING VOOR MENSEN MET EEN VISUELE BEPERKING

We bieden mensen met een visuele beperking nu ook een museumbeleving op maat. We hebben een aantal objecten laten maken die als het ware tastbare vertalingen zijn van kunstwerken uit onze eigen collectie. Zo is bijvoorbeeld Het Pasgeboren Lam volledig in vilt uitgevoerd en wordt er gewerkt aan een vertaling van Jo Kosters Meisje met Zonnehoed. We voeren verschillende tests uit met groepen van Koninklijk Visio die de objecten uitproberen en ons van feedback voorzien. We hebben aanbod voor een volwaardige museumbeleving voor groepen, die op aanvraag kan worden geboekt. Vertellen van verhalen, voelen van de objecten en creatieve opdrachten zoals embodiment spelen daarin een rol. De reacties van de deelnemers zijn lovend; ze vinden het heerlijk om in het museum te zijn, verhalen te horen en hun zintuigen te laten prikkelen.

ONVERGETELIJK SINGER

Elke eerste vrijdag van de maand is er een Onvergetelijk Singer rondleiding. We zien hoe de rondleiders en gastvrouwen die vorig jaar zijn getraind, hun rol met passie en plezier vervullen. Dit straalt af op de deelnemers; het is een prachtig programma om mee te maken. Binnen het netwerk van Onvergetelijk Museum, dat is gestart bij de uitrol van het programma in 2016, heeft Singer Laren de rol van voorzitter op zich genomen. We proberen het netwerk actiever te maken, meer kennis en ervaring te delen en het programma zo uit te breiden dat het in meer musea kan worden aangeboden. Medewerkers van andere musea komen ook hiervoor regelmatig kijken hoe Singer Laren het doet.

We zijn gevraagd deel te nemen aan het project Museums & Wellbeing, waarin we met drie Nederlandse en vijfentwintig Florentijnse musea samenwerken aan programma's voor mensen met dementie en voor mentaal welzijn in het algemeen. In november bezoeken we daarvoor een waardevolle bijeenkomst in Florence en het project loopt ook in 2025 door.

Steeds meer mensen kunnen ons museum bezoeken en kunst beleven waar ze daartoe eerder geen mogelijkheid zagen. De reacties van deze bezoekers en de vragen uit de sector sterken ons in het voornemen dit mooie werk voort te zetten. We leren van de reacties en passen aan waar we kunnen; dit is een doorgaand proces dat we actief en betrokken vormgeven.

FOTO: STUDIO KASTERMANS

10. Singer supporters

GEMEENTE LAREN

Dankzij de afspraken die Anna Singer-Brugh met de gemeente maakte bij de oprichting van de Stichting Singer Memorial Foundation, is de gemeente Laren al vanaf de oprichting een belangrijke partner van Singer Laren. Bij de besluitvorming rond de bijdrage van de gemeente aan de nieuwbouw van Singer Laren wordt de wens van de gemeente om tot een 'lossere' toekomstige band met Singer Laren te komen kenbaar gemaakt. Dit resulteert in een bijdrage van de gemeente die enkel en alleen betrekking heeft op het in stand houden van de accommodatie.
Onderdeel van de overeenkomst tussen de gemeente Laren en Singer Laren is dat Singer Laren belangrijke culturele diensten aan de gemeente en de Larense gemeenschap blijft verlenen. Bovendien geeft Singer Laren een fikse boost aan de Larense economie en mogen inwoners van Laren minimaal tweemaal per jaar gratis het museum bezoeken.

DE VRIENDENLOTERIJ

In maart 2025 mogen wij van de VriendenLoterij in totaal 611.969 euro in ontvangst nemen. Het succes van Singer Laren is bij de VriendenLoterij niet onopgemerkt gebleven. Na een vergelijking met andere musea hebben zij om die reden besloten om de vaste jaarlijkse bijdrage te verhogen met € 100.000. De vaste bijdrage komt daarmee vanaf 2024 voor de komende vijf jaar op € 350.000. Die bijdrage is door de VriendenLoterij geoormerkt voor aankoop van kunst ter uitbreiding van de eigen collectie, voor restauratie van werken uit de eigen collectie en voor de presentatie daarvan. Deze bijdrage ontvangen wij voor de zeventiende keer. Aanvullend ontvangen wij het bedrag van 261.696 euro, gegenereerd door de deelnemers van de loterij die in 2024 speciaal voor ons meespeelden. Dit bedrag is vooral te danken aan de loten die aan onze bezoekers verkocht worden bij binnenkomst van het museum.

BEDRIJFSSPONSORS

In 2024 is de Stichting Singer Memorial Foundation verblijd met bijdragen van de Gemeente Laren, de VriendenLoterij en de hoofdsponsors ABN AMRO en BCD Holding. Daarnaast ontvangen wij steun van onze sponsors De Hoge Dennen, Slokker Bouwgroep, McKinsey & Company Netherlands, NautaDutilh, PwC en Egon Zehnder.
Aan het eind van het jaar mochten wij Banning Advocaten als nieuwe sponsor verwelkomen. Een oorspronkelijk uit Brabant afkomstig advocatenkantoor dat uitgebreid is richting de Randstad. Een sponsorship met Singer Laren past daarbij, gezien hun maatschappelijk en culturele hart.

FOTO: VRIENDENLOTERIJ

SINGER FELLOWS EN FELLOW FOUNDERS

De sinds 2004 bestaande actie 'Singer Laren moet verder, u doet toch mee' kent inmiddels een verheugend aantal Fellows. Fellows zijn geen calculerende burgers die uitsluitend de kosten en baten analyseren, maar onbaatzuchtige supporters die beseffen dat hun bijdrage noodzakelijk is voor een bloeiend Singer. Er hebben zich nu rond de honderd particulieren aan Singer Laren verbonden met een meerjarige lijfrente van in totaal enkele tonnen euro's per jaar. Tientallen zogenaamde Fellow Founders schenken aanzienlijke jaarlijkse bedragen voor een periode van tien jaar. Deze mecenassen steunden zo de vernieuwing van Singer Laren in de afgelopen jaren. De Fellows en Fellow Founders maken onder andere de uitvoering van bijzondere projecten op de terreinen communicatie, educatie en publieksactiviteiten mogelijk. De Singer zakenvrienden zijn opgenomen in de Business Fellows.
Men kan hierdoor ook zakelijk deelnemen aan het Fellow programma.
De Fellow Founders kwamen in april bij elkaar en werden verblijd met een rondleiding door de tentoonstelling van Levi van Veluw; ze maakten kennis met kunstenaar Sander Hagelaar en genoten van een diner in de Villa met muzikale begeleiding van het Davide Quartet.
De Fellows maken op hun beurt half juni kennis met Levi van Veluw, en Nicolaas Duin, Madelijne Kool en Harold Hamersma geven aan de schilderijen van Breitner een muzikale betekenis. Aansluitend wordt het diner geserveerd in de Van den Brinkgalerij.

De afgelopen jaren heeft Singer Laren dankzij de ruimhartige bijdragen van deze schenkers zich sterk kunnen vernieuwen. Nu de accommodatie klaar is, richten we ons meer op de toekomst. Om deze veilig te stellen is het opbouwen van reserves cruciaal. We proberen derhalve naast de bestaande ook nieuwe Fellows aan ons te binden. Er zijn particulieren die graag een specifieke bijdrage willen leveren aan een onderdeel. Hiervoor kunnen wij fondsen op naam oprichten.

YOUNG SINGER

Het in 2011 gestarte initiatief Young Singer – een enthousiaste groep jonge supporters van Singer Laren – organiseert jaarlijks een aantal vaste activiteiten, zoals het voorjaarsdiner, de zomerborrel en de familiedag.

In april is voor de Young Singers een avant-garde diner georganiseerd in de Van den Brink Galerij. In de zomer vindt de jaarlijkse zomerborrel plaats en eind september de familiedag, met als thema *My World*, met een creatief programma voor de jongste Young Singers: een workshop musical, breakdance en knotsgekke koppen knutselen. Natuurlijk wordt die steun aan Singer Laren enorm gewaardeerd. Gelukkig voor Young Singers biedt de Geefwet

Young Fellow event

Young Singer familiedag

Young Singer familiedag

meer fiscale mogelijkheden en schenkers van een lijfrente genieten maximaal voordeel, waarvan Singer Laren profiteert!

YOUNG FELLOW

In juni vindt het Young Fellow event plaats. Een event voor de jongste Fellows en de oudste Young Singers. Een avond vol kunst – een ontmoeting met Levi van Veluw, winnaar van de Singer prijs 2024, een bezoek aan zijn tentoonstelling en een walking dinner.

SINGER VRIENDEN

Vrienden zijn voor Singer Laren van onschatbare waarde. Mede dankzij de bijdragen van onze vrienden blijft de museumcollectie in stand, is het mogelijk om nieuwe kunstwerken te verwerven en kunnen tentoonstellingen worden georganiseerd en publicaties verschijnen. De Singer Shop wordt voor een groot deel door vrijwilligers gerund. De gehele opbrengst van de winkel komt ten goede aan het museum.
In 2024 kwam het aantal begunstigers van de Stichting Vrienden op 1190.

SINGER NALATENSCHAPPEN

Veel van de bestaande supporters denken tevens met ons mee over de toekomst. Door Singer Laren in hun testament op te nemen, dragen supporters eraan bij dat ook toekomstige generaties kunnen blijven genieten van een hoogwaardig cultureel aanbod. In de afgelopen periode zijn we met enkele supporters hierover in gesprek gegaan en als Singer Laren zien we hier nog meer mogelijkheden om ons weerstandsvermogen te versterken.

FOTO: ROSALINDE VAN DE VELDEN

11. Commerciële Zaken

Het jaar 2024 kent een aantal zeer goed bezochte bijzondere tentoonstellingen waaronder Breitner. Drukte alom in de winkel en de horeca en ook verwelkomen we veel groepen en bedrijven die de tentoonstellingen bezoeken. Het succesvolle jaar 2024 gaat dan ook de boeken in als een commercieel zeer goed jaar.

ARRANGEMENTEN, ZAKELIJKE BIJEENKOMSTEN EN INTERNE EVENEMENTEN

Singer Laren blijft onverminderd een gewenste locatie voor zakelijke evenementen. In 2024 weten bijna honderd bedrijven Singer te vinden voor een grote of kleinere bijeenkomst. Met ongekend resultaat. Het gehele jaar door staan we met plezier klaar voor onze gewaardeerde vaste klanten, zoals hoofdsponsor ABN AMRO. Maar ook PwC, Westplan, Boomuitgevers, Sociëteit 40-45, Red Deer Consultancy, Unita, Centramed en Wierda Vermogensbeheer maken weer gebruik van de mogelijkheden die de diverse ruimtes bieden.

In 2024 wordt het theater opnieuw tweemaal een week gebruikt door Toneelgezelschap De Papegaai voor repetities en voorstellingen. Daarnaast vinden er eindmusicals plaats van basisscholen uit Laren, de Huizerse Flevoschool en middelbare school De Huizermaat. Ook de Gooische Muziekschool boekt traditiegetrouw haar jaarlijkse dag.

Ook noemenswaardig in 2024 zijn de introductie van een nieuwe Porsche op het podium en de opname van het programma *Tussen Kunst & Kitsch*. Daarnaast wordt de Leraar van het Jaar op het podium van de theaterzaal in het zonnetje gezet.

Op 17 januari wordt de tentoonstelling *Frisse Wind* geopend. Het bezoekersaantal is boven verwachting door het hoge aantal groepsbezoeken. Kleine en grote gezelschappen combineren een rondleiding met een luncharrangement of koffie/thee met taart. De verkleining in het aanbod van arrangementen heeft eerder goed gewerkt, dus we zorgen in 2024 voor hetzelfde overzichtelijke aanbod.

Veel supportersgroepen van collega-musea weten ons te vinden. De vrienden van onder andere museum Weesp en Helmond kijken met veel plezier terug op hun bezoek aan Singer Laren.

In de zomer kunnen we bogen op vijf goed bezochte avonden voor *Breitner by Night*. Een meer-gangen diner in de tuin met vooraf een exclusief bezoek aan het museum.

FOTO: VIVIAN SCHRÈVE

FOTO: VIVIAN SECRÈVE

Een van deze avonden is speciaal gereserveerd voor de VVAA. Ook de klassieke- en jazzconcerten in de tuin, die we in samenwerking met Stichting Keep an Eye verzorgen, zijn zeer goed bezocht.

De Vrije Academie organiseert tijdens de Breitnertentoonstelling twee succesvolle lezingen met aansluitend museumbezoek. Meer dan 300 bezoekers genieten hierbij van een culturele avond met drankje en hapje.
In september start het theaterseizoen en daarmee ook een serie klassieke vrijdagochtend-concerten, die we aanbieden in samenwerking met Stichting Eigen Muziekinstrument. Voorafgaand aan een aantal theatervoorstellingen verzorgt de Singer keukenbrigade ook in 2024 het theatermenu. Deze zijn regelmatig uitverkocht en worden zeer gewaardeerd door de bezoekers.

Gedurende het jaar is de Tuinkamer de plek waar verschillende huwelijks, - en verjaardags-feesten worden gevierd. In de Kas worden in het voor- en najaar mooie diners en lunches geserveerd aan gezelschappen van 20 tot 60 personen.
Ook onze supporters vergeten wij niet. De Fellow Founders, Fellows, Young Fellows en Young Singers genieten van verrassende programma's op verschillende locaties in het pand.

SINGER SHOP

Het jaar 2024 is een goed jaar voor de Singer Shop. De beelddrager van de tentoonstelling *Frisse Wind* blijkt favoriet. Vooral het kaartenmapje en de print op maat op canvas worden boven verwachting verkocht. Tijdens de *Breitner* tentoonstelling hult de shop zich in artikelen geïnspireerd op de kimono meisjes. Etuis, sokken, sjaals met het verrassende dessin blijken een succes.
Tijdens piekmomenten, zoals bij drukbezochte tentoonstellingen, blijkt de zelfscankassa een waardevolle toevoeging: deze verhoogt de efficiëntie en wordt gewaardeerd door bezoekers die zo wachtrijen kunnen vermijden. Extra vrijwilligersdiensten tijdens drukte zorgen voor ondersteuning bij de kassa's én bieden de mogelijkheid om bezoekers actief te informeren over (nieuwe) producten in de winkel.

De installatie van klimaatbeheersing heeft de luchtkwaliteit, temperatuur en luchtvochtigheid sterk verbeterd. Plezierig voor de vrijwilligers en bezoekers aan de shop.

Er zijn inspirerende bijeenkomsten en trainingen voor de shopvrijwilligers gegeven, waaronder

een inpakcursus voor de shopmedewerkers. Tijd om elkaar op andere manieren te ontmoeten is er ook. Zo worden koffieochtenden, aangeboden door het vriendenbestuur, wederom met veel enthousiasme ontvangen. De onderlinge betrokkenheid wordt vergroot door product-informatie over de nieuwe tentoonstelling te delen. De naamsbekendheid van de shop wordt uitgebouwd door het plaatsen van advertenties van producten in de shop in (landelijke) dagbladen, (regionale) tijdschriften, het uitbrengen van wekelijkse nieuwsbrieven en het plaatsen van berichten op sociale media. 'Print op maat' neemt een grote vlucht voorwaarts en voldoet meer dan verwacht aan de vraag.

In september 2024 worden de vrijwilligers van de shop die allen vriend van Singer Laren zijn, getrakteerd op een Singer cadeaukaart. Deze geste komt op rekening van het vriendenbestuur, als dank voor de inzet in de winkel en de daarmee samenhangende financiële ondersteuning aan Singer Laren.

HORECA

2024 staat voor de horeca van Singer Laren in het teken van groei, innovatie en het bieden van bijzondere ervaringen aan de gasten. Als culturele ontmoetingsplek in het hart van Nederland combineren we de kunst en cultuur met de gastvrijheid die onze bezoekers van ons mogen verwachten.

2024 wordt gekenmerkt door verfijning en vernieuwing. Om het werk efficiënter te maken is de verwerking van vuile borden en kopjes in de foyer gestroomlijnd, wat zorgt voor een soepelere en hygiënischer afwikkeling voor zowel gasten als medewerkers. Daarnaast is een nieuwe vaatwasstraat aangeschaft. Deze levert aanzienlijke efficiëntie en dus kostenbesparing op.

Een bijzonder hoogtepunt in 2024 is de tentoonstelling van Levi van Veluw. Deze bracht een ander type bezoeker naar Singer Laren. Deze bezoekers hebben hun eigen voorkeur en wensen, waaraan tegemoetgekomen is door aanpassingen in de menukaart. Een bijzondere kans om de ervaring van kunst en gastronomie nog symbiotischer te maken.

Vanwege de grote belangstelling in 2024 is de Tuinkamer meerdere keren opengesteld om de bezoekersstroom goed op te kunnen vangen. De Tuinkamer biedt, naast meer zitgelegenheid, de gasten de mogelijkheid om in alle rust te genieten van een hapje of drankje.
De Breitner-tentoonstelling genereert in de zomer een ongekende toestroom van bezoekers.

FOTO: STUDIO KASTERMANS

Dit maakt dat de horeca regelmatig tegen de grenzen van z'n capaciteit aanloopt. In reactie op deze drukte is de medewerkers een speciale training 'omgang met bezoekers' aangeboden. Deze training richt zich op het verbeteren van de gastenervaring, op het bewaren van rust en professionaliteit in drukke tijden. Zo kunnen we een soepele en aangename ervaring blijven bieden, zelfs op de meest hectische momenten.

Een ander hoogtepunt in 2024 zijn de *Breitner by Night* tuindiners. Een unieke ervaring waarbij kunst en gastronomie samenkomen in de prachtige tuin van Singer Laren. Deze diners zijn een succes en trekken nieuwe bezoekers naar Singer Laren.

Het horecateam heeft dit jaar blijk gegeven van flexibiliteit, creativiteit en toewijding.
Of het nu gaat om het verzorgen van een intiem diner, congres, vergadering of lunchbuffet.

Kijkend naar de toekomst blijven we ons inzetten voor het vergroten van de horecabeleving, die ook de nieuwe bezoekers blijft verrassen. We willen Singer Laren als een plek neerzetten waar culturele en culinaire belevenissen hand in hand gaan en iedere bezoeker zich welkom voelt en geïnspireerd wordt.

12. PR, Marketing & Communicatie

2024 was opnieuw een uitzonderlijk jaar voor Singer Laren. Net als in 2023 hebben wij een recordaantal bezoekers mogen verwelkomen. Dankzij gerichte en gelaagde marketing- en communicatiecampagnes zijn we er wederom in geslaagd een breed publiek te bereiken: van kunst- en cultuurliefhebbers tot toeristen en (theater)bezoekers uit de regio.

Onze marketinginspanningen richten zich in het bijzonder op de tentoonstellingen *Frisse Wind, Breitner, Levi van Veluw* en *My World*, evenals op de lancering van het nieuwe culturele (theater)seizoen (met een nieuw Singer Magazine). Daarbij maken we gebruik van een krachtige mix van online en offline middelen. Elk campagneconcept is afgestemd op de aard van de tentoonstelling en de gewenste doelgroep.

LEVI VAN VELUW IN DE SPOTLIGHT!

Met de tentoonstelling van Levi van Veluw is het onze bedoeling een jonger publiek aan te spreken. De gerichte marketingstrategie rondom deze expositie zorgt ervoor dat zijn bestaande fanbase werd bereikt, maar ook dat veel bezoekers voor het eerst kennismaken met Singer Laren. De tentoonstelling vindt bovendien weerklank in de media en zorgt voor veel zichtbaarheid buiten onze gebruikelijke kanalen.
Zo is Levi van Veluw onder meer te gast in de talkshow *Sophie & Jeroen* (BNNVARA), komt de tentoonstelling (evenals Breitner) aan bod in *Nu te Zien!* (AVROTROS), *Opium* (NPO Klassiek) en wordt eind 2024 een aflevering van *Het Klokhuis* (NTR) aan zijn werk gewijd. Deze media-aandacht vertaalt zich in een PR-waarde van maar liefst €365.808 voor alleen al printmedia (bron: Media Info Groep).

PUBLIEKE WAARDERING EN ECONOMISCHE IMPACT

De tentoonstellingen van 2024 leveren niet alleen veel media-aandacht op, maar ook aanzienlijke bezoekersaantallen én hoge waarderingscijfers. Uit het Block Buster Fonds-onderzoek naar de Breitner tentoonstelling blijkt dat voor 81% van de bezoekers deze expositie de hoofdreden was om naar Laren af te reizen. De tentoonstelling is beoordeeld met een 8,2, gelijk aan Kees van Dongen in 2023. De tentoonstelling van Levi van Veluw scoort zelfs een 8,4. Bovendien genereert de Breitner-tentoonstelling een economische impact van €4 miljoen voor de regio.
Als bevestiging van de brede waardering eindigt Breitner wederom als tweede bij de Museumtijdschrift Tentoonstellingsprijs – een publieksprijs voor de beste tentoonstelling van het jaar.

FOTO: MARGOT BRAKEL

FOTO: MARGOT BRAKEL

MERKHUIS ALS KOMPAS VOOR DE TOEKOMST
In 2024 is, in samenwerking met de afdeling commerciële zaken en met input van alle afdelingen, een nieuwe merkstrategie ontwikkeld (zie ook hoofdstuk 1). Het resultaat is een helder merkhuis waarin onze kernwaarden centraal staan: betrouwbaar, geworteld, verrassend, levendig en persoonlijk. Deze waarden vormen vanaf nu de basis voor onze communicatie en profilering. Het merkhuis vormt tevens het fundament voor toekomstige trajecten, zoals de herijking van onze huisstijl en de ontwikkeling van een nieuwe, digitale strategie in 2025.

ONLINE GROEI EN ENGAGEMENT
Online aanwezigheid blijft een speerpunt in onze communicatiestrategie. In 2024 zien we sterke groei op vrijwel alle kanalen: Instagram: +34%, Facebook: +8%, LinkedIn: +30% en X (voorheen Twitter): stabiel. Daarnaast zetten we actief in op advertising, Google Grants en het verspreiden van eigen content. Het aantal nieuwsbriefabonnees stijgt naar ruim 17.500, waarvan bijna 7.000 ook de theaternieuwsbrief ontvangen. Het websitebezoek blijft t.o.v. 2023 stabiel, met ruim 3.1 miljoen paginaweergaven, bijna 900.000 sessies en 526.000 actieve gebruikers.

Singer Laren wordt in 2024 vermeld in 237 printberichten, een stijging van 0,9%. Het totale bereik stijgt met 14% naar 33 miljoen, met een AVE (Advertising Value Equivalence) van €1 miljoen.

INTERNATIONALE ZICHTBAARHEID
In november 2024 presenteren we onze tentoonstellingen *Henri Martin & Henri Le Sidaner* en *1913. De Grote Kunstexplosie* (beide in 2025) op de internationale conferentie MUSEA25 in Parijs, georganiseerd door het NBTC. Aanwezig zijn ruim 60 journalisten uit Frankrijk, België en het Verenigd Koninkrijk. Ook zetten we onze samenwerkingen voort met Amsterdam & Partners en GetYourGuide voor internationale zichtbaarheid. Voor de binnenlandse markt blijven we nauw samenwerken met Visit Gooi & Vecht om een sterk regionaal aanbod neer te zetten.

FOTO: GERT JAN VAN ROOIJ

13. Bijlagen

FINANCIËLE VERANTWOORDING

Verkorte staat van baten en lasten 2024

	BEGROTING 2025	WERKELIJK 2024	WERKELIJK 2023
Baten			
Museumentrees	1.825.225	2.586.736	2.367.129
Educatie en publieksactiviteiten	230.000	182.634	169.736
Singer Shop	1.200.500	1.630.949	1.805.193
Theaterprogramma	375.000	372.225	422.859
Verhuur en doorberekende diensten	650.000	699.849	718.247
Buffetomzet en arrangementen	1.787.000	2.267.573	2.217.984
Subsidies	345.500	215.454	247.618
Overige baten	1.714.000	1.865.651	1.799.610
	8.127.225	9.821.071	9.748.376

	BEGROTING 2025	WERKELIJK 2024	WERKELIJK 2023
Lasten			
Tentoonstellingen	927.090	916.676	1.031.184
Educatie en publieksactiviteiten	220.000	165.747	162.930
Kosten Singer Shop	930.385	1.252.360	1.432.783
Honoraria en overige theaterkosten	315.000	316.742	372.228
Directe kosten en diensten verhuur	245.000	239.224	273.804
Exploitatiekosten buffet en keuken	536.000	709.281	756.047
Marketing en publieksactiviteiten	215.000	360.281	352.966
Personeelslasten	3.420.000	4.291.989	3.898.441
Onderhoud en instandhouding	340.000	314.009	216.150
Exploitatielasten	650.000	694.053	642.043
Overige lasten	300.000	524.968	421.752
	8.098.475	9.785.330	9.560.328
Saldo baten en lasten (voor resultaat bestemming)	28.750	35.741	188.048

Cijfers afkomstig van de jaarrekening 2024

BESTUREN EN COMMISSIES PER ULTIMO 2025

COMMISSIES VAN BEHEER

Erevoorzitter(s) en ereleden
Dhr. P.J. Kalff Erevoorzitter (sinds 2007)
Dhr. W.P.M. van der Schoot Erelid (sinds 2007)

Leden
Dhr. A.A.G. Fluitman Voorzitter
Nevenfuncties:
- Voorzitter Stichting Steun
- Lid raad van toezicht Stichting City Marketing Hilversum
- Voorzitter bestuur Stichting Singer Nardinc
- Bestuurslid Stichting Continuïteit Singer Laren

Dhr. C.L. Hamming Penningmeester
Directeur Gaud Investments B.V.
Nevenfuncties:
- Stichting Singer Nardinc, secretaris/penningmeester
- Voorzitter Bestuur Stichting Cordius

Dhr. H.O. Floberg

Mw. I. de Heus-Verstraten
Nevenfuncties:
- Bestuurslid Stichting Globewise
- Bestuurslid GreenSafaries Foundation

Dhr. N. Mol
Commissaris van toezicht, burgemeester van gemeente Laren (Noord-Holland)
Nevenfuncties uit hoofde van de functie van burgemeester BEL Bestuur
- Bestuur Veiligheidsregio
- Vicevoorzitter van het bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek
- Lid Distriktelijk Veiligheidscollege
- Lid bestuur werkorganisatie Blaricum Eemnes en Laren

Overige nevenfuncties:
- Voorzitter Laren Klassiek
- Voorzitter Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal
- Voorzitter Bestuurdersvereniging VVD
- Voorzitter Koninklijke Nederlandse Kennelclub Cynophilia
- Voorzitter raad van toezicht Stichting Fairdog
- Bestuurslid Cultuurfonds Noord-Holland

Mw. J.N. de Zwart-Bloch
Directeur Theater Blaricum

Mw. A.Q. Timp
Kunsthistorica en eigenaar Kijk op collecties
Nevenfuncties:
- Bestuurslid Stichting Vrienden van de schilder H.J. Wolter

Dhr. J. Ubbens
Nevenfuncties:
- Lid raad van toezicht Museum van Loon
- Bestuurslid Stichting Vrienden van de schilder H.J. Wolter
- Bestuurslid Stichting Singer Nardinc

Dhr. E.P. de Vries
Schrijver, acteur, regisseur en producent
Nevenfuncties:
- Ambassadeur van het Longfonds

DIRECTIE
Dhr. E.J. van Os
Algemeen directeur
Nevenfuncties:
- Lid raad van Toezicht Museum Kranenburgh
- Lid raad van advies Marie Tak van Poortvliet Museum Domburg
- Lid comité van aanbeveling Nederlands Portretschap
- Lid monitoringscommissie Musea Raad van Cultuur

Dhr. J.R. de Lorm
Museumdirecteur
Nevenfuncties:
- Voorzitter keuring en bestuurslid Nationale beurs voor kunst, antiek en design PAN Amsterdam
- Raad van advies Noordveluws museum
- Bestuurslid John & Marine van Vlissingen Art Foundation

ONDERNEMINGSRAAD

Annakee Vos-Sevenster	Voorzitter
Rosalinde van de Velden	Secretaris
Tessa van Deijk	
Stefanie Korlaar	
Ruud Vis	

STICHTING VRIENDEN VAN SINGER LAREN
Leden

Mw. J.N. de Zwart-Bloch	voorzitter
Mw. S. Vos	Secretaris
Dhr. B. Bölger	Evenementen & activiteiten
Mw. G.E.A. Reijnen	Penningmeester
Mw. E. van Rens-Leenaarts	Coördinator winkelvrijwilligers
Mw. E. Langeler-Nuijten	Artotheek & Singer prijs
Mw. R. Eijkens-Grol	Shop

ANNA SINGER ART COMMISSIE

Eef Langeler-Nuijten	Voorzitter
Rembrandt Brouwer	Penningmeester
Thijs van Schothorst	
Annemiek de Gier	
Jorien Huisman	

PROGRAMMACOMMISSIE THEATER

Dhr. E. de Vries	Voorzitter
Mw. M. Bouhuijs	
Mw. I. Brandt	
Mw. A. Dooijewaard	Secretaris
Dhr. H. Floberg	
Dhr. C. de Kloet	
Dhr. E. van Os	
Dhr. R. Räkers	

PUBLICATIES
Thomas Andratschke, Katrin Hippel, Nadja Kehe, Anne van Lienden, *Frisse wind. Impressionisme van het noorden / Frischer Wind. Impressionismus im Norden*, tent.cat. Laren (Singer Laren) / Alkersum/Föhr (Museum Kunst der Westküste) / Hannover (Niedersächsisches Landesmuseum) / Zwolle (Waanders Uitgevers) 2024 (ISBN 978 94 6262 530 3 & 978 94 6262 531 0)

Suzanne Veldink, Jan Rudolph de Lorm (voorwoord), *Breitner. Schilderbeest*, tent. cat. Laren (Singer Laren) / Zwolle (WBooks) 2024 (ISBN 9789462586123)

Hans den Hartog Jager, Yvonne Brentjens, Marjolein Geraedts, Jan Rudolph de Lorm (voorwoord), *My World*, tent. cat. Laren (Singer Laren) / Zwolle (WBooks) 2024 (ISBN 9789462586536)

AANWINSTEN COLLECTIE SINGER LAREN 2024

17-8-1
Armando (1929-2018)
Torso nr. 119, 2005
Brons, 200 x 82 x 68 cm
Aankoop Armando Stichting met steun van de VriendenLoterij (in bruikleen sinds 2017)

24-1-1
Jaap Weijand (1886-1960)
Bij de bosvijver, 1911
Olieverf op doek, 51 x 40 cm
Schenking Collectie Nardinc

24-2-1
William Henry Singer jr. (1868-1943)
Schapen in winter op Monhegan, 1901
Transparante en dekkende waterverf en pastelkrijt op aquarelpapier op board, 59,4 x 47,4 cm
Legaat uit particulier bezit

24-3-1
Willy Sluiter (1873-1949)
Laren Gooi 1913 july-aug., 1913
Kleurenlithografie, 112 x 83 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-2
Willy Sluiter (1873-1949)
Affiche-ontwerp "Laren (Gooi) 1913 juli-augustus", 1913
Zwart en rood krijt op papier, 33 x 25 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-3
Willy Sluiter (1873-1949)
Hotel Hamdorff Laren N.H. Kunsttentoonstelling, 1921
Kleurenlithografie, 111,2 x 80,5 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-4
Willy Sluiter (1873-1949)
Tentoonstelling Laren N.H. Hotel Hamdorff, 1914
Kleurenlithografie, 108,6 x 83,9 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-5
Willy Sluiter (1873-1949)
Laren tentoonstelling Hotel Hamdorff, 1915
Kleurenlithografie, 109,1 x 76,2 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-6
Willy Sluiter (1873-1949)
Laren tentoonstelling Hotel Hamdorff, 1916
Kleurenlithografie, 108,6 x 78,4 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-7
Willy Sluiter (1873-1949)
Laren NH. Hotel Hamdorff Tentoonstelling Gooische Kunst, 1917
Kleurenlithografie, 98,1 x 60,2 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-8
Willy Sluiter (1873-1949)
Tentoonstelling Hotel Hamdorff Laren, 1920
Kleurenlithografie, 100 x 63,5 cm
Bruikleen uit particulier bezit

24-3-9
Willy Sluiter (1873-1949)
Tentoonstelling Hotel Hamdorff, 1917
Kleurenlithografie, 108,2 x 78,7 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-10
Willy Sluiter (1873-1949)
Tentoonstelling Laren NH. Hotel Hamdorff, 1919
Kleurenlithografie, 109,9 x 79,6 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-11
Eelco ten Harmsen van Beek (1897-1953)
The Ramblers spe(e)len iedere(n) avond in de Japansche tuin Hamdorff, zomer 1934
Kleurenlithografie, 95,7 x 63,6 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-12
Eelco ten Harmsen van Beek (1897-1953)
Hamdorff Laren The Ramblers spelen, 1936
Kleurenlithografie, 96,5 x 68,6 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-13
Eelco ten Harmsen van Beek (1897-1953)
Dansen in Hamdorff Laren The Ramblers spelen, 1937
Kleurenlithografie, 94,1 x 68,9 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-14
Cor van Velsen (1921-2010)
Hamdorff Laren. Elke avond dansen in de zomertuin, 1966
Kleurenlithografie, 90,1 x 62 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-15
Johan Briedé (1885-1980)
Expositie bij Hamdorff van werk der leden Vereeniging van Beeldende Kunstenaars Laren-Blaricum, 1931
Kleurenlithografie, 73,1 x 39,8 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

23-4-16
Henri van de Velde (1896-1969)
Laren Tentoonstelling Hotel Hamdorff Feestterrein, ca. 1925
Kleurenlithografie, 84,9 x 60,1 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-17
Eppo Doeve (1907-1981)
25-jarig jubileum zomertuin Hamdorff Laren, 1939
Kleurenlithografie, 107,1 x 71,1 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-3-18
Johan Briedé (1885-1980)
Tentoonstelling in Kunstzaal Hotel Hamdorff Vereeniging van Beeldende Kunstenaars Laren-Blaricum (Gooi), 1943
Kleurenlithografie, 70 x 50 cm
Bruikleen Martijn Le Coultre

24-4-1
Levi van Veluw (geb. 1985)
In the depths of memory, 2024
Brons, diameter 200 cm, 112,5 cm hoog
Aankoop Mondriaan Fonds en Stichting Vrienden van Singer Laren t.g.v. de Singer Prijs 2024

24-5-1
Kees van Dongen (1877-1968)
Souvenir de Dordrecht, 1907
Olieverf op doek, 65 x 54 cm
Aankoop met steun van de VriendenLoterij 2024

24-6-1
George Hendrik Breitner (1857-1923)
Sleperwagen in de sneeuw, ca. 1890-1893
Olieverf op doek, 100 x 151 cm
Bruikleen uit particulier bezit, beloofde overdracht aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

COLOFON
Tekst: Medewerkers Singer Laren
Vormgeving: Studio Annelinde Tempelman
Cover: George Hendrik Breitner, *Anna (meisje in rode kimono)*, 1893-1894
Olieverf op doek, 58 x 57 cm, Particuliere collectie
Foto: Gert-Jan van Rooij, Amsterdam

SINGER LAREN